

Jaroslav Fenyk / Ladislav Smejkal /
Irena Bílá

Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim

Komentář

Příloha: Modelová interní opatření
k předcházení trestné činnosti
právnické osoby a řešení vzniklých situací
(compliance management systém)

2., podstatně přepracované a doplněné vydání

Vzor citace:

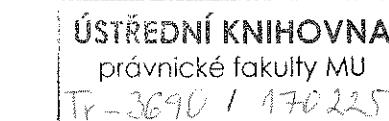
FENYK, J., SMEJKAL, L., BÍLÁ, I. *Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. Komentář*. 2., podstatně přepracované a doplněné vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, 272 s.

OBSAH

Seznam použitych zkratok	IX
Seznam předpisů a norem citovaných v komentáři	XII
Předmluva	XVII
Úvod	XVIII

Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim

§ 1–6 ČÁST PRVNÍ OBECNÁ USTANOVENÍ	1
§ 1 Předmět úpravy a její vztah k jiným zákonům	1
§ 2 Místní působnost	11
§ 3 Zásada personality	18
§ 4 Zásada univerzality	19
§ 5 Působnost stanovená mezinárodní smlouvou	21
§ 6 Vyloučení odpovědnosti některých právnických osob za trestný čin	22
§ 7–13 ČÁST DRUHÁ ZÁKLADY TRESTNÍ ODPOVĚDNOSTI PRÁVNICKÝCH OSOB	31
§ 7 Trestné činy	31
§ 8 Trestní odpovědnost právnické osoby	34
§ 9 Pachatel, spolupachatel a účastník	67
§ 10 Trestní odpovědnost právního nástupce právnické osoby	70
§ 11 Účinná lítost	82
§ 12 Promlčení trestní odpovědnosti	89
§ 13 Vyloučení z promlčení	90
§ 14–15 ČÁST TŘETÍ TRESTY A OCHRANNÁ OPATŘENÍ	95
§ 14 HLAVA I OBECNÁ USTANOVENÍ	95
§ 14 Přiměřenost trestu a ochranného opatření	97
§ 15 Druhy trestů a ochranných opatření	104

Právní stav publikace je ke dni 31. 12. 2017.

© prof. JUDr. Jaroslav Fenyk, Ph.D., DSc., JUDr. Ladislav Smejkal,
Mgr. et Mgr. Irena Bílá, 2018

ISBN 978-80-7552-965-7 (váz.)
ISBN 978-80-7552-966-4 (e-pub)

www.wolterskluwer.cz

§ 16–23	HLAVA II UKLÁDÁNÍ JEDNOTLIVÝCH DRUHŮ TRESTŮ	107
§ 16	Zrušení právnické osoby	107
§ 17	Propadnutí majetku	111
§ 18	Peněžitý trest	113
§ 19	Propadnutí věci	116
§ 20	Zákaz činnosti	117
§ 21	Zákaz plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži	119
§ 22	Zákaz přijímání dotací a subvencí	123
§ 23	Uveřejnění rozsudku	127
§ 24–25	HLAVA III ZÁNIK VÝKONU TRESTU	131
§ 24	Promlčení výkonu trestu	131
§ 25	Vyloučení z promlčení	133
§ 26–26a	HLAVA IV OCHRANNÁ OPATŘENÍ	134
§ 26	Zabrání věci	134
§ 26a	Zabrání části majetku	136
§ 27	HLAVA V ZÁNIK ÚČINKŮ ODSOUZENÍ	138
§ 27	Zánik účinků odsouzení	138
§ 28–41	ČÁST ČTVRTÁ ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ O ŘÍZENÍ PROTI PRÁVNICKÝM OSOBÁM	141
§ 28	zrušen	148
§ 29	Místní příslušnost	152
§ 30	Vyrozumění o zahájení a skončení trestního stíhání	156
§ 31	Společné řízení	158
§ 32	Zrušení, zánik a přeměna právnické osoby	164
§ 33	Zajišťovací opatření	175
§ 33a	Přerušení trestního stíhání proti právnické osobě	182
§ 34	Úkony právnické osoby	183
§ 35	Obhájce	195
§ 36	Předvolání, předvedení a pořádková pokuta	199
§ 37	Výslech a závěrečná řeč v hlavním líčení a ve veřejném zasedání	201
§ 38	Výkon trestu zrušení právnické osoby	204

§ 39	Výkon trestu zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži	206
§ 40	Výkon trestu zákazu přijímání dotací a subvencí	207
§ 41	Výkon trestu uveřejnění rozsudku	208
§ 42–47	ČÁST PÁTÁ ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ O ŘÍZENÍ O MEZINÁRODNÍ JUSTIČNÍ SPOLUPRÁCI VE VĚCECH TRESTNÍCH	211
§ 42	Dožádání	213
§ 43	zrušen	214
§ 44	zrušen	214
§ 45	zrušen	214
§ 46	zrušen	214
§ 47	zrušen	214
§ 48	ČÁST ŠESTÁ ÚČINNOST	215
§ 48	Účinnost	215
PŘÍLOHA K § 8: Modelová interní opatření k předcházení trestné činnosti právnické osoby a řešení vzniklých situací (compliance management systém)		217
Seznam použité literatury		236
Seznam související literatury		240
Věcný rejstřík		244
Slovo o autorech		250

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

Právní předpisy

insolvenční zákon

zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)
kancelářský řád pro soudy

instrukce Ministerstva spravedlnosti č. j. 505/2001-Org. ze dne 3. 12. 2001,
kterou se vydává vnitřní a kancelářský řád pro okresní, krajské a vrchní
soudy, ve znění pozdějších předpisů

koncesní zákon

zákon č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení (kon-
cesní zákon)

krajské zřízení

zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)

Listina

Listina základních práv a svobod, vyhlášená předsednictvem České národní rady dne 16. 12. 1992 jako součást ústavního pořádku České republiky (č. 2/1993 Sb., ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb.)

o. s. ř.

zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

obč. zák.

zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

obecní zřízení

zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

obch. zák.

zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

Římský statut

sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 84/2009 Sb. m. s., o přijetí Římského statutu Mezinárodního trestního soudu

směrnice Rady 2008/114/ES

směrnice Rady 2008/114/ES ze dne 8. prosince 2008 o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu

spr. řád

zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

tr. ř. / tr. řád

zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

tr. zákoník

zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Úmluva

sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb., o Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod

Úmluva o nepromlčitelnosti válečných zločinů a zločinů proti lidskosti

vyhláška ministra zahraničních věcí č. 53/1974 Sb., o Úmluvě o nepromlčitelnosti válečných zločinů a zločinů proti lidskosti

z. o. k.

zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)

z. p. k. t.

zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu

z. s. m.

zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže)

z. v. z.

zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

z. z. v. z.

zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek

zák. o bankách

zákon č. 21/1992 Sb., o bankách

zák. o majetku ČR

zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích

zákon o obětech trestních činů

zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestních činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestních činů)

zák. o odpovědnosti za přestupky

zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

zák. o přeměnách

zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev

zák. o Rejstříku trestů

zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů

zák. o rozpočtových pravidlech

zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)

zák. o st. službě

zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě

zák. o tr. odpovědnosti p. o.

zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim

zák. o veř. rejstřících

zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů

zák. o zaměstnanosti

zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti

zák. práce

zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce

vyhl. MZV č. 76/1992 Sb.

vyhláška ministra zahraničních věcí č. 76/1992 Sb., o Smlouvě o Antarktidě

vyhl. ČNB č. 163/2014 Sb.

vyhláška České národní banky č. 163/2014 Sb., o výkonu činnosti bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry

Ostatní zkratky

ČAK

Česká advokátní komora

ČNB

Česká národní banka

MZV

ministr zahraničních věcí

NKÚ

Nejvyšší kontrolní úřad

NSZ

Nejvyšší státní zastupitelství

1 SL 742/2011

stanovisko Nejvyššího státního zastupitelství sp. zn. 1 SL 742/2011, k uplatňování zásady subsidiarity trestní represe a škodlivosti činu

SEZNAM PŘEDPISŮ A NOREM CITOVAÑÝCH V KOMENTÁŘI^{1,2}

nařízení Rady (EHS) č. 2137/85 ze dne 25. července 1985 o evropském hospodářském zájmovém sdružení (EHZS)

nařízení Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ze dne 18. prosince 1995 o ochraně finančních zájmů ES

nařízení Rady (ES) č. 2157/2001 ze dne 8. října 2001 o statutu evropské společnosti (SE)

nařízení Rady (ES) č. 1435/2003 ze dne 22. července 2003 o statutu evropské družstevní společnosti (SCE)

směrnice Rady 2008/114/ES ze dne 8. prosince 2008 o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu

směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/42/EU ze dne 3. dubna 2014 o zajišťování a konfiskaci nástrojů a výnosů z trestné činnosti v Evropské unii

Listina základních práv a svobod, vyhlášená předsednictvem České národní rady dne 16. 12. 1992 jako součást ústavního pořádku České republiky (č. 2/1993 Sb., ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb.)

sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb., o Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod

sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 84/2009 Sb. m. s., o přijetí Římského statutu Mezinárodního trestního soudu

zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

zákon č. 101/1963 Sb., o právních vztazích v mezinárodním obchodním styku (zákoník mezinárodního obchodu)

zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník

¹ Právní předpisy jsou řazeny v pořadí:

- předpisy Evropské unie,
- ústavní zákony,
- kodexy,
- zákony,
- ostatní právní předpisy.

² Není-li uvedeno jinak, jsou všechny předpisy citovány ve znění pozdějších předpisů.

zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)

zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce

zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)

zákon č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních

zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících

zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky

zákon č. 42/1980 Sb., o hospodářských stycích se zahraničním

zákon č. 116/1985 Sb., o podmínkách činnosti organizací s mezinárodním prvkem v Československé socialistické republice

zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů

zákon č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárnické komoře

zákon č. 381/1991 Sb., o Koměře veterinárních lékařů České republiky

zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky

zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích

zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi

zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu

zákon č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky

zákon č. 21/1992 Sb., o bankách

zákon č. 126/1992 Sb., o ochraně znaku a názvu Červeného kříže a o Československém červeném kříži

zákon č. 229/1992 Sb., o komoditních burzách

zákon č. 239/1992 Sb., o Státním fondu kultury České republiky

zákon č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách

zákon č. 301/1992 Sb., o Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky

zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád)

zákon č. 359/1992 Sb., o zeměměřických a katastrálních orgánech

zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě
zákon č. 517/1992 Sb., o České tiskové kanceláři
zákon č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky
zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance
zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu
zákon č. 72/1994 Sb., kterým se upravují některé spoluúvlastnické vztahy k budovám a některé vlastnické vztahy k bytům a nebytovým prostorům a doplňují některé zákony (zákon o vlastnictví bytů)
zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů
zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů
zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii
zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku
zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech)
zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách)
zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla)
zákon č. 104/2000 Sb., o Státním fondu dopravní infrastruktury
zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)
zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)
zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze
zákon č. 211/2000 Sb., o Státním fondu rozvoje bydlení a o změně zákona č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a o Fondu národního majetku České republiky
zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)
zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích
zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu)
zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů
zákon č. 312/2001 Sb., o státních hranicích

zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti
zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církevních a náboženských společnostech)
zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci
zákon č. 77/2002 Sb., o akciové společnosti České dráhy, státní organizaci Správa železniční dopravní cesty a o změně zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách
zákon č. 130/2002 Sb., zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací
zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže)
zákon č. 279/2003 Sb., o výkonu zajištění majetku a věcí v trestním řízení a o změně některých zákonů
zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu
zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o vinohradnictví a vinařství)
zákon č. 360/2004 Sb., o Evropském hospodářském zájmovém sdružení (EHZS) a o změně zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o evropském hospodářském zájmovém sdružení)
zákon č. 417/2004 Sb., o patentových zástupcích a o změně zákona o opatřeních na ochranu průmyslového vlastnictví
zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti
zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
zákon č. 627/2004 Sb., o evropské společnosti
zákon č. 127/2005 Sb., o podmínkách a o výkonu státní správy v energetických odvětvích
zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích.
zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách
zákon č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení (koncesní zákon)
zákon č. 310/2006 Sb., o nakládání s bezpečnostním materiélem
zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev
zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu
zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů.

- zákon č. 93/2009 Sb.**, o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech)
- zákon č. 277/2009 Sb.**, o pojišťovnictví
- zákon č. 418/2011 Sb.**, o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim
- zákon č. 496/2012 Sb.**, o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizu)
- zákon č. 45/2013 Sb.**, o obětech trestních činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestních činů)
- zákon č. 304/2013 Sb.**, o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů
- zákon č. 234/2014 Sb.**, o státní službě
- zákon č. 374/2015 Sb.**, o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu
- zákon č. 134/2016 Sb.**, o zadávání veřejných zakázek
- zákon č. 250/2016 Sb.**, o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich
- vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb.**, k provedení zákona o znalcích a tlumočnících
- vyhláška ministra zahraničních věcí č. 53/1974 Sb.**, o Úmluvě o nepromlčitelnosti válečných zločinů a zločinů proti lidskosti
- vyhláška ministra zahraničních věcí č. 15/1998 Sb.**, o Vídeňské úmluvě o smluvním právu
- vyhláška České národní banky č. 163/2014 Sb.**, o výkonu činnosti bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry
- instrukce Ministerstva spravedlnosti č. j. 505/2001-Org.** ze dne 3. 12. 2001, kterou se vydává vnitřní a kancelářský řád pro okresní, krajské a vrchní soudy
- stanovisko Nejvyššího státního zastupitelství sp. zn. 1 SL 742/2011**, k uplatňování zásady subsidiarity trestní represe a škodlivosti činu

PŘEDMLUVA

Dne 1. 1. 2012 nabyl účinnosti zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. Od té doby uplynulo více než pět let aplikací praxe a legislativních změn předpisu (novely zák. č. 105/2013 Sb., zák. č. 141/2014 Sb., zák. č. 86/2015 Sb., zák. č. 375/2015 Sb., zák. č. 135/2016 Sb., zák. č. 183/2016 Sb., zák. č. 455/2016 Sb., zák. č. 55/2017 Sb. a zák. č. 183/2017 Sb.).

Novelizace zákona zejména v posledním roce zásadně mění základy trestní odpovědnosti právnických osob, a to jak z pohledu výčtu trestních činů, jichž se může právnická osoba dopustit, tak i z pohledu přičitatelnosti trestních činů právnickým osobám. Zásadní novinkou je pak nová právní úprava vyvinutá se z trestní odpovědnosti právnických osob. Nelze opomenout ani zbrusu novou úpravu správního trestání podle nového zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Druhé, výrazně přepracované a doplněné vydání rozebraného komentáře pochopitelně reaguje na tyto legislativní změny, všíma si rozhodovací praxe soudů a názorů publikovaných v jiných komentářích nebo učebnicích, komentuje aktuální právní názory v článcích a reflekтуje zajímavé podněty získané autory komentáře v rámci jejich přednáškové činnosti a výkonu každodenní praxe.

Komentář je, stejně jako předchozí vydání, určen zejména pro odbornou veřejnost – soudce, státní zástupce, advokáty, policejní orgány, pedagogy, studenty, ale i právnické osoby a jejich zástupce či zaměstnance. Stejně jako v předchozím vydání se autoři zaměřili především na praktickou potřebu a poskytují jen nezbytný teoretický základ. Komentář je opět tvořen výklady k hmotněprávní a procesní části a obsahuje též odkazy na příslušnou právní úpravu a přehled odborné literatury.

Nové vydání nemohlo opomenout rekodifikaci soukromého práva (zejména zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech), která kromě jiného přinesla změny v právu obchodních společností a ve vlastnických a v závazkových vztazích, bez kterých se trestní odpovědnost právnických osob nemůže obejít. Na vypracování komentáře se také proto podílejí namísto dvou již tří autorů – kolektiv se rozšířil o Mgr. et Mgr. Irenu Bílou, která se ve své praxi zaměřuje zejména na korporacní, smluvní a závazkové právo.

Praha, Brno prosinec 2017

prof. JUDr. Jaroslav Fenyk, Ph.D., DSc.
JUDr. Ladislav Smejkal
Mgr. et Mgr. Irena Bílá